# DZIENNIK URZĘDOWY

## MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Nr. 12. Warszawa, 30 marca 1934 r. Rok XVI

# 5. LOTNICTWO CYWILNE.

TREŚĆ:

Sprawy lotnictwa cywilnego.



## SPRAWY LOTNICTWA CYWILNEGO.

### 61.

### UMOWA

**między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o żegludze powietrznej, podpisanej w Berlinie, dnia 28 sierpnia 1929 r.**

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 17 marca 1931 r. — Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 266).

(Przedruk z Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 15, poz. 117)

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu zosobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia dwudziestego ósmego sierpnia tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego roku podpisana została w Berlinie między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej o Rządem Rzeszy Niemieckiej umowa pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o żegludze powietrznej o następującem brzmieniu dosłownem:

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

i

PREZYDENT RZESZY NIEMIECKIEJ

w jednakowem przeświadczeniu, że w interesie obustronnym Polski i Niemiec leży popieranie w duchu pokojowym międzynarodowych stosunków w zakresie żeglugi powietrznej, postanowili w tym celu zawrzeć umowę i mianowali swoimi pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Pana Romana KNOLLA, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie, oraz

Pana Docenta Leona BABIŃSKIEGO, Radcę Prawnego w Ministerstwie Spraw Zagranicznych,

Prezydent Rzeszy Niemieckiej:

Pana Dr. Gerharda KÖPKE, Dyrektora Ministerjalnego, Zastępcę Sekretarza Stanu w Urzędzie Spraw Zagranicznych,

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

Art. 1.

Każda z Wysokich Umawiających się Stron udziela w czasie pokoju statkom powietrznym drugiej Umawiającej się Strony, prawidłowo tam zarejestrowanym, prawa żeglugi powietrznej na swoim obszarze, pod warunkiem przestrzegania postanowień, zawartych w umowie niniejszej.

Urządzanie oraz eksploatacja regularnych linij komunikacji powietrznej przez przedsiębiorstwo lotnicze jednej z Umawiających się Stron na obszar lub ponad obszarem drugiej Umawiającej się Strony, z międzylądowaniem lub bez, podlegają osobnemu układowi naczelnych władz lotniczych obydwu Umawiających się Państw.

Za obszar w rozumieniu umowy niniejszej uważa się obszar Rzeczypospolitej Polskiej z jednej strony, a—Rzeszy Niemieckiej z drugiej, w obu wypadkach łącznie z wodami terytorjalnemi.

Za statki powietrzne w rozumieniu umowy niniejszej uważa się statki powietrzne prywatne oraz te państwowe statki powietrzne, które nie są używane jako statki powietrzne wojskowe, celne lub policyjne.

Statki powietrzne wojskowe, celne lub policyjne jednej z Umawiających się Stron, o ile chcą lecieć na obszar drugiej Umawiającej się Strony lub przelecieć ponad tym obszarem, z lądowaniem lub bez lądowania, muszą posiadać każdorazowo specjalne na to zezwolenie.

Art. 2.

Statki powietrzne jednej z Umawiających się Stron, ich załoga, pasażerowie i ładunek podlegają w czasie znajdowania się na obszarze drugiego Państwa obowiązkom, wynikającym z postanowień mających moc w danym czasie w tem Państwie, a zwłaszcza: przepisom o żegludze powietrznej w ogólności, o ile te ostatnie stosują się do wszystkich obcych statków powietrznych, niezależnie od ich przynależności państwowej, poza tem przepisom celnym i dotyczącym innych opłat, przepisom o zakazach wywozu i przywozu, przepisom o przewozie osób i towarów, przepisom dotyczącym bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przepisom zdrowotnym i paszportowym. Podlegają one również innym obowiązkom, wynikającym każdorazowo z powszechnego ustawodawstwa, o ile umowa niniejsza nie przewiduje czego innego.

Zarobkowy przewóz osób i towarów między dwoma punktami znajdującemi się na obszarze własnego państwa, może być zastrzeżony dla krajowych statków powietrznych.

Materjały pędne, znajdujące się w chwili przylotu na pokładzie statków powietrznych obu Umawiających się Stron, są wolne od cła, z wyjątkiem tych materjałów pędnych, które mają być wyładowane na obszarze drugiej Umawiającej się Strony lub które tam będą użyte dla lotów wyłącznie wewnątrz tego Państwa.

Art. 3.

Każda z obu Umawiających się Stron może zabronić żeglugi powietrznej ponad pewnemi strefami swego obszaru, o ile w tym względzie nie będzie czyniona żadna różnica pomiędzy statkami powietrznemi krajowemi a statkami powietrznemi drugiej Strony. Ograniczenie to nie dotyczy tych krajowych statków powietrznych, które dla celów specjalnych używane są przez władzę państwową.

Każde z Umawiających się Państw winno podawać do wiadomości drugiego Państwa strefy, ponad któremi żegluga powietrzna zostanie wzbroniona.

Prócz tego każda z Umawiających się Stron pozostawia sobie prawo w wyjątkowych wypadkach w czasie pokoju czasowo ograniczyć lub zabronić ze skutkiem natychmiastowym żeglugi powietrznej ponad swoim obszarem, całkowicie lub częściowo, z tem zastrzeżeniem, że nie będzie czyniona żadna różnica pomiędzy statkami powietrznemi drugiego Umawiającego się Państwa, a statkami powietrznemi należącemi do innych, państw obcych.

Art. 4.

Statek powietrzny, który znajduje się ponad strefą zakazaną, powinien dać natychmiast sygnał alarmowy, przewidziany przepisami o żegludze powietrznej tego państwa, nad którem przelatuje, oraz wylądować niezwłocznie na lotnisku możliwie najbliższem tego samego Państwa, położonem poza obrębem strefy zakazanej.

Temu samemu obowiązkowi podlega statek powietrzny, któremu w czasie przelotu nad strefą zakazaną zwrócono na to uwagę specjalnym sygnałem.

Art. 5.

Statki powietrzne winny posiadać wyraźne i dobrze widoczne znaki, pozwalające na ich rozpoznanie w czasie lotu (znaki przynależności państwowej i rejestracji). Ponadto musi być na nich wskazane nazwisko i miejsce zamieszkania właściciela.

Statki powietrzne winny być zaopatrzone w karty rejestracyjne, świadectwa sprawności technicznej, oraz we wszystkie inne dokumenty, przepisane dla żeglugi powietrznej w ich Państwie macierzystem.

Art. 6.

Członkowie załogi, pełniący na statku powietrznym czynności, wymagające w ich Państwie macierzystem specjalnego zezwolenia, winni być zaopatrzeni w dokumenty, przepisane w tem Państwie dla żeglugi powietrznej, w szczególności w przepisowe świadectwa uzdolnienia i upoważnienia.

Pozostali członkowie załogi winni posiadać dokumenty, stwierdziające ich rodzaj zatrudnienia na pokładzie, ich zawód, tożsamość oraz przynależność państwową.

Załoga i podróżni winni posiadać dokumenty, wymagane przy przekraczaniu granic tego Państwa, względnie wymagane dla pobytu w granicach tego Państwa, na którego obszar udają się, o ile w tym względzie nie nastąpi między Umawiającemi się Państwami inne porozumienie.

Art. 7.

Świadectwa sprawności technicznej statków powietrznych, świadectwa uzdolnienia i upoważnienia załogi, wystawione lub uznane przez jedną z Umawiających się Stron, są ważne na obszarze drugiego Umawiającego się Państwa narówni z odpowiedniemi dokumentami, wystawionemi lub uznanemi przez to drugie Państwo, z tem jednak zastrzeżeniem, że świadectwo uzdolnienia i upoważnienia załogi ważne są tylko dla obsługi statków powietrznych, należących do Państwa, wystawiającego te dokumenty. Wyjątki od powyższego mogą być robione tylko za zezwoleniem naczelnej władzy lotniczej drugiego Umawiającego się Państwa.

Każda z Umawiających się Stron zastrzega sobie prawo nieuznawania dla żeglugi powietrznej w granicach swego obszaru świadectw uzdolnienia i upoważnień, wydanych jej obywatelom przez drugie Umawiające się Państwo.

Art. 8.

Statki powietrzne mogą być tylko wtedy wyposażone w radjoelektryczny sprzęt łączności, o ile posiadają na pokładzie specjalne na to zezwolenie Państwa ojczystego.

Dla używania tego sprzętu ponad obszarem jednej z Umawiających się Stron miarodajne są postanowienia, obowiązujące w tem Państwie. Poza tem sprzęt ten może być obsługiwany tylko przez tych członków załogi, którzy posiadają przy sobie specjalne zezwolenie swej władzy ojczystej.

Obydwa Umawiające się Państwa zastrzegają sobie, ze względu na bezpieczeństwo, prawo wydawania przepisów o obowiązku wyposażenia statków powietrznych w radjoelektryczny sprzęt łączności.

Art. 9.

Statki powietrzne, ich załoga i pasażerowie nie mogą przewozić broni, amunicji i gazów trujących, materjałów wybuchowych i gołębi pocztowych, o ile nie posiadają na to specjalnego zezwolenia Państwa, na którego obszarze statek się znajduje.

W rozumieniu niniejszego postanowienia sprzęt i amunicja sygnalizacyjne nie są uważane za broń i amunicję.

Przewóz sprzętu foto- i kinematograficznego dopuszczalny jest bez specjalnego zezwolenia, o ile sprzęt ten umieszczony jest w sposób uniemożliwiający jego użycie w drodze.

Każde z Umawiających się Państw, może ze względu na porządek i bezpieczeństwo publiczne ograniczyć na swoim obszarze przewóz lub posiadanie również innych, niż wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu, przedmiotów, o ile pod tym względem nie będzie czyniona żadna różnica pomiędzy statkami powietrznemi krajowemi, a statkami powietrznemi drugiego Umawiającego się Państwa.

Art. 10.

Statki powietrzne, przewożące podróżnych lub towary, winny być zaopatrzone w spis podróżnych i w wykaz ładunku, zawierający wyszczególnienie rodzaju i ilości towarów; muszą one posiadać również wymagane deklaracje celne.

Art. 11.

Przewóz poczty zostanie uregulowany w drodze specjalnych i bezpośrednich porozumień pomiędzy zarządami pocztowemi obydwu Umawiających się Państw.

Art. 12.

Każde z Umawiających się Państw może na swoim obszarze poddać badaniu przez właściwe władze statki powietrzne drugiego Państwa oraz sprawdzać przepisane dowody i inne dokumenty, zarówno przy odlocie jak i wylądowaniu.

Art. 13.

Lotniska otwarte dla użytku publicznego są dostępne dla statków powietrznych obydwu Państw. Statki powietrzne mogą również korzystać ze służby meteorologicznej, radjoelektrycznej oraz z urządzeń służących dla bezpieczeństwa ruchu lotniczego. Ewentualne opłaty (za lądowanie, postój i t. p.) są jednakowe dla statków powietrznych krajowych oraz drugiego Państwa.

Art. 14.

Przylot z zagranicy i odlot zagranicę statków powietrznych obydwu Umawiających się Państw może odbywać się tylko na lotniskach paszportowo-celnych i to bez lądowania pomiędzy granicą a temi lotniskami.

W poszczególnych wypadkach właściwe władze mogą zezwolić na prośbę strony na odlot lub przylot na inne lotnisko, na którem należy dokonać odprawy paszportowo-celnej. Koszta odprawy paszportowo-celnej w tym wypadku ponosi strona. Zakaz lądowania pomiędzy lotniskiem a granicą pozostaje w mocy również i w tych szczególnych wypadkach.

W wypadkach przymusowego lądowania lub lądowania w rozumieniu art. 4 w Państwie odlotu po odprawie paszportowo-celnej lub w Państwie przylotu przed odprawą paszportowo-celną, winni dowódca, załoga oraz pasażerowie statku powietrznego stosować się do przepisów, dotyczących odprawy paszportowo-celnej, obowiązujących w danem Państwie.

Obydwie Umawiające się Strony będą podawać sobie wzajemnie do wiadomości wykazy lotnisk użytku publicznego. W wykazach tych winny być wyszczególnione lotniska paszportowo-celne.

Każda zmiana zaszła w tych wykazach, jako też każde, nawet czasowe, ograniczenie używalności jednego z tych lotnisk, winny być bezzwłocznie podawana do wiadomości drugiej Umawiającej się Strony.

Art. 15.

Wspólne granice obydwu Umawiających się Stron mogą być przelatywane przez statki powietrzne, któremi można kierować, jedynie między punktami, ustalonemi przez właściwe władze w drodze wzajemnego porozumienia. Granice, które nie są wspólne, winny być przelatywane w punktach, ustalonych przez odnośną Umawiającą się Stronę.

Odcinek, wyznaczony przez jedną z Umawiających się Stron dla przelotu jej granic przez własne lub obce statki powietrzne, otwarty jest również dla statków powietrznych drugiej Umawiającej się Strony.

Art. 16.

Jako balast mogą być wyrzucane tylko drobny piasek i woda.

Art. 17.

Inne przedmioty niż balast mogą być wyrzucane, lub w inny sposób usuwane w drodze tylko wtedy, jeżeli Państwo Umawiające się, na którego obszarze to ma miejsce, udzieliło na to specjalnego zezwolenia, lub gdy wyrzucanie jest konieczne dla zapobieżenia grożącemu niebezpieczeństwu.

Przy wyrzucaniu odpadków ze statków powietrznych w czasie lotu należy przestrzegać odnośnych przepisów tego Umawiającego się Państwa, na którego obszarze czynność ta ma miejsce.

Art. 18.

O ileby przy wykonywaniu niniejszej umowy wynikły kwestje przynależności państwowej, to istnieje jednomyślność co do tego, że statki powietrzne posiadają przynależność tego Państwa, do którego rejestru zostały prawidłowo wpisane.

Statek powietrzny może być wpisany do rejestru jednego z obydwu Państw tylko wtedy, gdy stanowi w całości własność obywateli tego Państwa. Jeżeli właścicielem jest jakiegokolwiek rodzaju towarzystwo, winno ono, dla uznania go za towarzystwo polskie lub niemieckie, odpowiadać wymaganiom przepisanym ustawodawstwem polskiem lub niemieckiem.

Art. 19.

Statek powietrzny, który przylatuje do jednego z Umawiających się Państw lub przelatuje nad jego obszarem i na nim ląduje i zatrzymuje się tylko dla przyczyn koniecznych, może uniknąć zajęcia, zarządzonego za naruszenie prawa ochrony patentu, wzoru lub znaku towarowego, jeżeli złoży zabezpieczenie, którego wysokość w braku ugodowego porozumienia winna być w czasie możliwie krótkim ustalona przez właściwą władzę tej miejscowości, w której nastąpiło zajęcie.

Art. 20.

Statki powietrzne drugiego Umawiającego się Państwa przy wylądowaniu, szczególniej w razie potrzeby ratunku, mają prawo, narówni ze statkami krajowemi, do tej samej pomocy oraz do korzystania z tych samych urządzeń, służących do niesienia pomocy.

Ratowanie statków powietrznych, znajdujących się w niebezpieczeństwie na morzu, podlega zasadom prawa morskiego, o ileby nie zostało zawarte w tym przedmiocie inne porozumienie.

Art. 21.

Każde z Umawiających się Państw będzie komunikowało drugiemu Umawiającemu się Państwu wszystkie, obowiązujące na jego obszarze przepisy o żegludze powietrznej.

Art. 22.

Szczegóły wykonywania umowy niniejszej, a zwłaszcza dotyczące formalności celnych, będą regulowane, w miarę potrzeby i możności, w drodze bezpośredniego porozumiewania się właściwych zarządów obydwu Umawiających się Stron.

Art. 23.

Spory, jakieby powstały co do wykładni i stosowania niniejszej umowy, o ile nie zostaną załatwione w drodze dyplomatycznej, będą poddane na żądanie jednej z Umawiających się Stron, rozstrzygnięciu Sądu Rozjemczego. Rozstrzygnięcia Sądu Rozjemczego mają moc obowiązującą dla obu Umawiających się Państw.

Sąd Rozjemczy składa się z trzech członków i tworzy się w ten sposób, że każde z Umawiających się Państw w ciągu miesiąca od chwili zażądania przez jedno z Umawiających się Państw Sądu Rozjemczego mianuje ze swej strony według własnego uznania jednego sędziego rozjemcę.

Przewodniczący Sądu Rozjemczego wyznaczony będzie w ciągu następującego miesiąca w drodze obopólnego porozumienia Umawiających się Państw. Przewodniczącym tym winien być biegły w dziedzinie żeglugi powietrznej obywatel jakiegokolwiek trzeciego państwa, nie posiadający miejsca zamieszkania na obszarze żadnego z Umawiających się Państw i nie pozostający do nich w stosunku służbowym.

Jeżeli w ciągu miesiąca jedno z Umawiających się Państw nie zamianuje sędziego rozjemcy, lub w ciągu następującego miesiąca wybór przewodniczącego w drodze porozumienia nie dojdzie do skutku, Prezydent Związku Szwajcarskiego będzie proszony o dokonanie potrzebnych nominacyj.

Siedzibę Sądu Rozjemczego oznacza przewodniczący.

Rozstrzygnięcia Sądu Rozjemczego zapadają większością głosów. Procedurę określa sam Sąd Rozjemczy; może być ona przeprowadzona piśmiennie, o ile żadna z Umawiających się Stron nie zgłosi w tej sprawie sprzeciwu.

Każde z Umawiających się Państw pokrywa koszta wynagrodzenia swego sędziego rozjemcy oraz połowę wynagrodzenia przewodniczącego. Każde Umawiające się Państwo ponosi połowę kosztów postępowania.

Art. 24.

Każde z Umawiających się Państw może wypowiedzieć niniejszą umowę w każdym czasie za uprzedniem dwunastomiesięcznem wymówieniem.

Art. 25.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowa i dokumenty ratyfikacyjne zostaną wymienione w Warszawie w możliwie krótkim czasie. Wejdzie ona w życie trzydziestego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

NA DOWÓD CZEGO pełnomocnicy podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swe pieczęcie.

Sporządzono w dwóch oryginałach w językach polskim i niemieckim w Berlinie dnia 28 sierpnia roku 1929.

L. S. **Roman Knoll**
L. S. **Leon Babiński**

Zaznajomiwszy się z powyższą umową, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości jak i każde z zawartych w niej postanowień; oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 1 maja 1931 r.

(—) **I. Mościcki**
Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:
(—) **W. Sławek**
Minister Spraw Zagranicznych:
(—) **A. Zaleski**

(Nr. L. II/201/4 z dn. 2.II. 1929).

---

**62.**

## ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 20 stycznia 1934 r.

### o nadaniu statutu stowarzyszeniu „Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej".

(Przedruk z „Monitora Polskiego" Nr. 30 z 1934 r., poz. 45).

Na podstawie art. 47 ust. 2 i 3 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) i § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. o uznaniu stowarzyszenia „Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej" za stowarzyszenie wyższej użyteczności (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 90) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Nadaje się dołączony do rozporządzenia niniejszego statut stowarzyszeniu wyższej użyteczności: „Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej".

§ 2.

(1) Stowarzyszenie „Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej", zarejestrowane w Komisarcjacie Rządu m. st. Warszawy dnia 28 kwietnia 1932 r. pod Nr. 1692, wykreśla się z rejestru stowarzyszeń.

(2) Jednocześnie tracą osobowość prawną te komitety wojewódzkie i powiatowe oraz koła miejscowe Ligi Obrony Powietrznej Państwa, które istniały dotychczas jako odrębne osoby prawne.

§ 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
(—) **J. Jędrzejewicz.**

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) **B. Pieracki.**

**Załącznik** do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 1934 r. (poz. 45).

## STATUT

## „LIGI OBRONY POWIETRZNEJ I PRZECIWGAZOWEJ".

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

**Nazwa, teren działalności i siedziba.**

§ 1.

(1) Stowarzyszenie utworzone na mocy niniejszego statutu nosi nazwę „Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej" (L. O. P. P.).

(2) Stowarzyszenie rozciąga swą działalność na całą Rzeczpospolitą Polską.

(3) Siedzibą władz centralnych L. O. P. P. jest m. st. Warszawa.

(4) Stowarzyszenie posiada własną pieczęć, sztandar, godło i odznaki.

**Charakter i przywileje Stowarzyszenia.**

§ 2.

(1) Stwarzyszenie jest osobą prawną, może posiadać wszelki majątek ruchomy i nieruchomy, nabywać go i zbywać, zawierać wszelkie umowy i akta hipoteczne, przyjmować i czynić zapisy i darowizny, występować i odpowiadać sądownie.

(2) Stowarzyszenie L. O. P. P. jest uznane za stowarzyszenie wyższej użyteczności i posiada przy-

wilej wyłączności działania na obszarze całego Państwa w zakresie wymienionym w § 3 ust. (1) pkt. b).

(3) Jako organizacja społeczna wyższej użyteczności, posiadająca szczególne znaczenie dla Państwa, Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej ma prawo w ramach art. 49 prawa o stowarzyszeniach korzystania ze szczególnych ulg i zwolnień w podatkach i opłatach, tak państwowych, jak komunalnych.

(4) Stowarzyszenie L. O. P. P. może nadawać własne odznaki honorowe za zasługi, położone na polu urzeczywistnienia jego zadań.

(5) Władze, instytucje i funkcjonarjusze L. O. P. P. korzystają z prawa otrzymywania poparcia i pomocy od władz cywilnych i wojskowych w zakresie działalności Stowarzyszenia.

**Cel i środki działania Stowarzyszenia.**

§ 3.

(1) L. O. P. P. ma na celu zgodnie z wytycznemi władz państwowych:

a) popieranie rozwoju lotnictwa polskiego we wszystkich jego dziedzinach,

b) przygotowanie ludności cywilnej do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

(2) Dla osiągnięcia powyższych celów L. O. P. P. — z zachowaniem obowiązujących przepisów:

a) współdziała z władzami państwowemi w organizowaniu obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej Państwa, w ustalaniu fachowo-technicznnych planów tej ochrony, w przygotowaniu tych planów oraz zaopatrywaniu w odpowiedni sprzęt.

b) bada środki obrony chemicznej,

c) buduje wzorowe schrony przeciwlotniczo-gazowe.

d) krzewi zainteresowanie się obroną przeciwlotniczą i przeciwgazową i propaguje wśród społeczeństwa ideę rozwoju lotnictwa,

e) szkoli personel fachowy z obydwu dziedzin,

f) organizuje zjazdy, odczyty, wystawy, konkursy, pokazy, pogadanki, kursy instruktorskie, tak z dziedziny obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej jak i lotnictwa,

g) popiera polskie piśmiennictwo naukowe oraz wynalazki z dziedziny obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, jak i lotnictwa,

h) buduje lotniska i wszelkie urządzenia lotniskowe,

i) wydaje pisma periodyczne, dzieła naukowe, teoretyczne i podręczniki praktyczne z obydwu dziedzin,

j) zakłada bibljotekę, muzea, doświadczalnie, pracownie naukowe, szkoły i stale śledzi rozwój ich prac,

k) opracowuje projekty odpowiednich rozporządzeń i przepisów oraz przedstawia stosowne wnioski kompetentnym władzom,

l) organizuje młodzież szkolną po uprzedniem porozumieniu się i za zgodą władz szkolnych na zasadach regulaminu przyjętego przez Zarząd Główny i zatwierdzonego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,

m) popiera i subwencjonuje organizacje i stowarzyszenia lotnicze,

n) organizuje i szkoli ludność cywilną w obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

**Członkowie Stowarzyszenia, ich prawa i obowiązki.**

§ 4.

Członkiem L. O. P. P. może być:

(1) każdy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, przyjęty w poczet członków koła miejscowego;

(2) osoba prawna, uznana na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej;

(3) każda osoba narodowości polskiej, zamieszkała zagranicą i na terenie Gdańska, o ile to nie jest sprzeczne z prawem ojczystem.

§ 5.

(1) Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na: rzeczywistych, dożywotnich, honorowych i popierających.

(2) Członkami honorowemi są osoby, którym tytuł ten przyzna Walne Zgromadzenie na wniosek Zarządu Głównego za szczególne zasługi w dziedzinie obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej lub lotnictwa, albo za wybitne przyczynienie się do rozwoju Stowarzyszenia.

(3) Członkami dożywotnimi są ci członkowie, którzy wpłacili jednorazowo na rzecz Stowarzyszenia conajmniej 25-krotną roczną składkę członków rzeczywistych.

(4) Członkami rzeczywistymi są osoby, przyjęte przeez Zarząd koła miejscowego, opłacające składkę miesięczną w wysokości 50 gr. Pierwsza składka miesięczna liczy się jako wpisowe i jest wpłacana przy przyjęciu na członka.

(5) Członkowie dożywotni i honorowi nie opłacają składek członkowskich.

(6) Członkami popierającemi są osoby, które płacą na rzecz Stowarzyszenia składki miesięczne w wysokości 10 gr. Uczestnikami Stowarzyszenia mogą być niezależnie od wysokości wpłacanych składek osoby nieletnie oraz młodzież szkolna, która może uczestniczyć jedynie w oddziałach, zorganizowanych dla niej w obrębie szkół, znajdujących się pod dozorem władz szkolnych. Osoby prawne jako członkowie popierający opłacają składkę w wysokości uchwalonej przez walne zgromadzenie koła, obwodu powiatowego lub okręgu wojewódzkiego.

(7) W razie zmiany stosunków gospodarczych Walnemu Zgromadzeniu służy prawo podwyższenia składek członków rzeczywistych i popierających.

§ 6.

(1) Członkowie L. O. P., z wyjątkiem popierających, posiadają prawo:

a) czynnego i biernego wyboru do władz Stowarzyszenia,

b) korzystania ze wszystkich praw, przewidzianych przez statut, oraz z ulg i uprawnień, przyznanych przez właściwe władze Stowarzyszenia,

c) korzystanie ze wszystkich urządzeń Stowarzyszenia na zasadach, określonych przez władze Stowarzyszenia.

(2) Członkowie popierający mogą korzystać z urządzeń L. O. P. P., według uznania miejscowych władz Stowarzyszenia.

§ 7.

Członkowie L. O. P. P. obowiązani są:
a) płacić regularnie składki,
b) ściśle przestrzegać statutu oraz regulaminu i instrukcji, jako też stosować się do prawomocnych uchwał,
c) brać, w miarę możności, udział w pracach koła, do którego należą,
d) starać się o rozwój Stowarzyszenia i osiągnięcie jego celów.

§ 8.

(1) Członkowie L. O. P. P. występują ze Stowarzyszenia na własne żądanie przy jednoczesnem uiszczeniu zaległych składek.

(2) Członkowie mogą być wykreśleni ze Stowarzyszenia na mocy uchwały zarządu koła miejscowego lub też walnego zgromadzenia koła:

a) w razie niezapłacenia składek za sześć miesięcy,

b) za nieprzestrzeganie statutu, regulaminów i instrukcyj oraz niepodporządkowanie się uchwałom władz Stowarzyszenia,

c) za działalność na szkodę Stowarzyszenia,

d) w razie popełnienia czynów hańbiących.

(3) Członkowie wykreśleni przez zarząd koła mają prawo odwołać się do najbliższego walnego zgromadzenia tegoż koła; przepis ten nie dotyczy przypadków wykreślenia członka na mocy ust. (2) pkt. a). Osoby wykluczone za czyny wymienione w ust. (2) pkt. c) i d) nie mogą być ponownie przyjęte do Stowarzyszenia.

**Fundusze i rachunkowość.**

§ 9.

(1) Fundusze L. O. P. P. tworzą się:
a) ze składek członkowskich,
b) z ofiar i zapisów, darowizn i subwencyj,
c) z dochodów z nieruchomości i z odsetek od kapitałów,
d) z wpływów z wydawnictw,
e) z dochodów z przedsiębiorstw Stowarzyszenia i t. p.,
f) z dochodów niestałych, jako to: z koncertów, odczytów, teatrów, zabaw i t. p.

(2) Darowizny, zapisy, legaty i nieruchomości stanowią własność Stowarzyszenia i pozostają pod opieką Zarządu Głównego lub tego zarządu, któremu Zarząd Główny opiekę tę zleci.

(3) Do przyjmowania zapisów, legatów i darowizn oraz do nabywania, zbywania i obciążania majątku nieruchomego Stowarzyszenia uprawniony jest Zarząd Główny lub zarząd okręgu wojewódzkiego z upoważnienia i w imieniu Zarządu Głównego.

(4) Stowarzyszenie prowadzi rachunkowość zgodnie z przepisami prawa i przyjętemi zwyczajami i biurowość według zasad, ustalonych przez Zarząd Główny.

(5) Rokiem operacyjnym (budżetowym) i sprawozdawczym jest rok kalendarzowy.

§ 10.

(1) Koła miejscowe przesyłają wszystkie swe fundusze po potrąceniu niezbędnych wydatków administracyjnych, które nie mogą przekraczać 10% ogólnych rzeczywistych wpływów, i innych wydatków zatwierdzonych przez zarząd obwodu powiatowego (miejskiego), co miesiąc do właściwych obwodów powiatowych (miejskich) najpóźniej do dnia 10 następnego miesiąca.

(2) Obwody powiatowe (miejskie) przesyłają wszystkie swe fundusze po potrąceniu niezbędnych wydatków administracyjnych, które nie mogą przekraczać 15% ogólnych rzeczywistych wpływów, i innych wydatków zatwierdzonych przez zarząd okręgu wojewódzkiego, co miesiąc do właściwych okręgów wojewódzkich najpóźniej do dnia 20 następnego miesiąca.

(3) Okręgi wojewódzkie i okrąg m. st. Warszawy przesyłają co najmniej 50% wszelkich swych wpływów co miesiąc do Zarządu Głównego najpóźniej do ostatniego dnia następnego miesiąca.

(4) Zarząd Główny może obniżyć poszczególnym okręgom wojewódzkim i okręgowi m. st. Warszawy należne od nich wpłaty lub też całkowicie od nich zwolnić.

(5) Zarządy kół, obwodów powiatowych i okręgów wojewódzkich powinny przedkładać program prac i budżet do zatwierdzenia zarządom wyższym.

## ROZDZIAŁ II.

**Organizacja L. O. P. P., jej kół, obwodów i okręgów.**

§ 11.

(1) Organizacja L. O. P. P. obejmuje:
a) koła miejscowe,
b) obwody powiatowe (miejskie),
c) okręgi wojewódzkie,
d) władze centralne.

(2) Władzami kół miejscowych, obwodów i okręgów są:
a) walne zgromadzenia,
b) zarządy (komisarze).

(3) Władzami centralnemi L. O. P. P. są:
a) Walne Zgromadzenie,
b) Rada Główna,
c) Zarząd Główny.

(4) Przy kołach, obwodach, okręgach i Zarządzie Głównym istnieją komisje rewizyjne; komisja rewizyjna przy Zarządzie Głównym nosi nazwę Głównej Komisji Rewizyjnej.

§ 12.

(1) Koła miejscowe mogą powstać w każdej miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej.

(2) Koło miejscowe musi się składać co najmniej z 25-ciu członków rzeczywistych.

(3) Osoby, organizujące koło miejscowe, zwołują zebranie organizacyjne, które wybiera zarząd, komisję rewizyjną i delegatów na walne zgromadzenie obwodu powiatowego (miejskiego).

(4) Zarząd obwodu powiatowego, a o ile obwód taki nie istnieje, to komisarz powiatowy ma prawo wyznaczyć w każdej miejscowości komisarza miejscowego, celem werbowania nowych członków, zbierania składek członkowskich i organizowania kół miejscowych.

(5) Obrany zarząd przesyła odpis protokółu zebrania organizacyjnego do zarządu właściwego obwodu, a jeśli obwód taki nie istnieje,—do komisarza powiatowego.

(6) Koło miejscowe rozpoczyna swą działalność po zatwierdzeniu i zarejestrowaniu go przez zarząd obwodu powiatowego (miejskiego) lub też przez komisarza powiatowego, poczem komisarz miejscowy zostaje odwołany.

(7) W razie likwidacji koła miejscowego, pieczęć jego, wszelkie akta, księgi i fundusze powinny być odesłane niezwłocznie do zarządu obwodu powiatowego (miejskiego) lub do komisarza powiatowego.

(8) Koło miejscowe może obejmować kilka sąsiadujących ze sobą osiedli, jak również w jednej miejscowości może być więcej kół miejscowych.

(9) Koło miejscowe nieodpowiadające warunkom wskazanym w ust. (2) ulega rozwiązaniu na mocy uchwały zarządu obwodu powiatowego (miejskiego), lub też na mocy decyzji komisarza powiatowego.

(10) Koła kobiece powstają i pracują na ogólnych zasadach dla kół miejscowych.

§ 13.

(1) Obwód powiatowy może powstać w każdym powiecie, na którego terenie istnieje co najmniej 5 kół miejscowych.

(2) Organizację obwodu powiatowego przeprowadza komisarz powiatowy.

(3) Komisarz powiatowy zwołuje delegatów kół miejscowych na zebranie organizacyjne, które wybiera zarząd i komisję rewizyjną obwodu powiatowego oraz delegatów na walne zgromadzenie okręgu wojewódzkiego. Obrany zarząd przesyła odpis protokółu zebrania organizacyjnego do zarządu okręgu wojewódzkiego, lub też do komisarza wojewódzkiego.

(4) Obwód powiatowy rozpoczyna swą działalność niezwłocznie, poczem komisarz powiatowy zostaje odwołany.

(5) W razie likwidacji obwodu powiatowego pieczęć jego, akta i fundusze powinny być odesłane do zarządu okręgu wojewódzkiego, lub do komisarza wojewódzkiego.

(6) Obwód powiatowy nieodpowiadający warunkom wskazanym w ust. (1) ulega rozwiązaniu na mocy uchwały zarządu okręgu wojewódzkiego.

§ 14.

(1) Okrąg wojewódzki może powstać w każdem województwie, na którego terenie istnieją co najmniej 3 obwody powiatowe (miejskie).

(2) Organizację okręgu wojewódzkiego przeprowadza komisarz wojewódzki.

(3) Komisarz wojewódzki zwołuje delegatów obwodów powiatowych (miejskich) na zebranie organizacyjne, które wybiera zarząd i komisję rewizyjną okręgu wojewódzkiego oraz delegatów na Walne Zgromadzenie. Obrany zarząd przesyła odpis protokółu zebrania organizacyjnego do Zarządu Głównego.

(4) Okrąg wojewódzki rozpoczyna swą działalność niezwłocznie, poczem komisarz wojewódzki zostaje odwołany.

(5) W razie likwidacji okręgu wojewódzkiego pieczęć jego, akta i fundusze powinny być odesłane do Zarządu Głównego.

(6) Okrąg wojewódzki, nieodpowiadający warunkom, wskazanym w ust. (1), ulega rozwiązaniu na mocy uchwały Zarządu Głównego.

§ 15.

(1) Obwody miejskie posiadają prawa obwodów powiatowych i mogą powstawać na mocy uchwały Zarządu Głównego.

(2) Obwody miejskie mogą powstawać w miastach, posiadających 10.000 ludności i powyżej, w których istnieje co najmniej 5 kół miejscowych z ogólną liczbą członków rzeczywistych nie mniej niż 1.000.

(3) Koła, składające się z pracowników kolejowych i ich rodzin (koła kolejowe), mające swą siedzibę na obszarze jednego okręgu dyrekcyjnego kolejowego, mogą, jeśli liczą conajmniej 1.000 członków, tworzyć na zasadach określonych w ust. (1) obwody kolejowe na prawach obwodu powiatowego.

(4) Obwody kolejowe, mające swą siedzibę na obszarze jednego okręgu dyrekcyjnego kolejowego, mogą — jeśli licząc conajmniej 5.000 członków — tworzyć na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia okrąg kolejowy na prawach okręgu wojewódzkiego.

(5) W razie likwidacji obwodu miejskiego jego koła miejscowe wchodzą w skład obwodu powiatowego.

(6) Obwody miejskie i kolejowe nieodpowiadające warunkom wymienionym w ust. (2) i (3) mogą ulec rozwiązaniu na mocy uchwały zarządu okręgu wojewódzkiego, okręgi zaś kolejowe nieodpowiadające warunkom wymienionym w ust. (4) ulegają rozwiązaniu na mocy uchwały Zarządu Głównego.

(7) Miasto stołeczne Warszawa tworzy samoistny okrąg z prawami okręgu wojewódzkiego i składa się z kół miejscowych.

§ 16.

(1) Koło miejscowe wybiera 1 delegata i zastępcę na walne zgromadzenie obwodu powiatowego (miejskiego).

(2) Obwód powiatowy (miejski) wybiera jednego delegata oraz jednego zastępcę na walne zgromadzenie okręgu wojewódzkiego.

(3) Okrąg wojewódzki wybiera dwóch delegatów oraz dwóch zastępców na Walne Zgromadzenie.

(4) Delegaci wybierani są na przeciąg jednego roku na zwyczajnych walnych zgromadzeniach.

## ROZDZIAŁ III.

## Organizacja i kompetencje władz.

### Walne zgromadzenia.

§ 17.

(1) Walne zgromadzenia bywają zwyczajne i nadzwyczajne.

(2) Zwyczajne walne zgromadzenia odbywają się raz do roku w terminach wskazanych w statucie.

(3) Nadzwyczajne walne zgromadzenia są zwoływane:

a) według uznania zarządu,
b) na żądanie zarządów wyższych,
c) na żądanie komisji rewizyjnej,
d) w razie zgłoszenia ustąpienia przez zarząd lub komisję rewizyjną oraz w razie złożenia mandatów przez delegatów i zastępców,
e) w razie zawieszenia zarządu niższego lub jego poszczególnych członków.

(4) Ponadto Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie L. O. P. P. musi być zwoływane na wniosek przynajmniej 5 zarządów okręgów wojewódzkich lub na żądanie delegata Rządu.

(5) Walne zgromadzenia są prawomocne bez względu na liczbę przybyłych członków koła lub delegatów.

(6) Walne zgromadzenie zagaja przezes lub w jego zastępstwie inny członek zarządu, poczem następuje wybór prezydjum zgromadzenia z poza składu zarządu.

(7) Z obrad walnego zgromadzenia sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący zgromadzenia i sekretarz. Odpis tego protokółu zarząd niezwłocznie powinien przesłać zarządowi bezpośrednio wyższemu; zaś z Walnego Zgromadzenia L. O. P. P. — delegatowi Rządu.

(8) Przybywający na walne zgromadzenie delegat powinien być zaopatrzony w zaświadczenie swego zarządu.

(9) Delegaci na walne zgromadzenie otrzymują zwrot kosztów podróży oraz djety, według norm ustalonych przez Walne Zgromadzenie L. O. P. P.

§ 18.

(1) Walnem zgromadzeniem koła jest zebranie jego członków.

(2) Zwyczajne walne zgromadzenie koła odbywa się w terminie najpóźniej do 15 stycznia.

(3) W przypadkach przewidzianych w § 17 ust. (3) zarząd koła powinien zwołać nadzwyczajne walne zgromadzenie w ciągu 14 dni od dnia otrzymania żądania lub powstania powodu.

(4) O terminie walnego zgromadzenia koła miejscowego zarząd koła ogłasza w pismach miejscowych lub przy pomocy plakatów, albo w inny sposób, przynajmniej na 10 dni przed terminem. W zawiadomieniach o walnem zgromadzeniu należy podać datę, godzinę, miejsce oraz porządek dzienny.

(5) Na walnem zgromadzeniu koła mogą być rozpatrywane tylko te sprawy, które były umieszczone na porządku dziennym lub zgłoszone do zarządu koła miejscowego conajmniej na 3 dni przed terminem walnego zgromadzenia, nie mniej niż przez 1/5 członków koła.

(6) Walne zgromadzenie koła miejscowego:

a) rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie zarządu koła oraz wnioski komisji rewizyjnej,
b) dokonywa wyborów zarządu i komisji rewizyjnej,
c) wybiera delegatów na walne zgromadzenie obwodu powiatowego (miejskiego) i uchwala dla nich wnioski do przedstawienia na walnem zgromadzniu obwodu,
d) uchwala wnioski do programu prac i budżetu na rok następny,
e) załatwia wnioski przedstawione przez zarząd, oraz inne wnioski, zgłoszone w terminie,
f) uchwala dyrektywy dla zarządu i członków koła,
g) wykreśla członków w przypadkach przewidzianych w pkt. b), c) i d) ust. (2) § 8,
h) może własną uchwałą rozwiązać koło,
i) udziela lub odmawia zarządowi absolutorjum,
j) rozstrzyga odwołanie w przypadkach przewidzianych w § 8 ust. (3).

(7) Uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych na zgromadzeniu, z wyjątkiem uchwał, dotyczących likwidacji koła, które wymagają 2/3 głosów obecnych i uprzedniego postawienia na porządku dziennym.

(8) Koła kobiece przed ufundowaniem szkoły cywilnej L. O. P. P. działają na mocy specjalnego regulaminu przejściowego, zatwierdzonego przez Zarząd Główny. Koła kobiece podlegają w tym okresie wprost Komitetowi Ścisłemu Kół Kobiecych L. O. P. P.

§ 19.

(1) Walnem zgromadzeniem obwodu powiatowego (miejskiego) jest zebranie delegatów kół miejscowych danego obwodu.

(2) Zwyczajne walne zgromadzenie obwodu odbywa się między 10 a 15 lutego.

(3) W przypadkach przewidzianych § 17 ust. (3) zarząd obwodu powinien zwołać walne zgromadzenie w ciągu 3 tygodni od dnia otrzymania żądania lub powstania powodu.

(4) O terminie walnego zgromadzenia zarząd obwodu ogłasza w pismach miejscowych oraz zawiadamia poszczególne zarządy kół przynajmniej na

2 tygodnie przed terminem. Zarządy kół niezwłocznie zawiadamiają pisemnie swych delegatów. W ogłoszeniach i pisemnych zawiadomieniach o walnem zgromadzeniu należy podać datę, godzinę, miejsce oraz porządek dzienny.

(5) Na walnem zgromadzeniu obwodu mogą być rozpatrywane tylko te sprawy, które były umieszczone na porządku dziennym lub zgłoszone przez zarządy kół do zarządu obwodu co najmniej na 5 dni przed walnem zgromadzeniem.

(6) Walne zgromadzenie obwodu powiatowego (miejskiego):

a) rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie zarządu obwodu oraz wnioski komisji rewizyjnej,

b) dokonywa wyborów zarządu i komisji rewizyjnej obwodu,

c) wybiera delegatów na walne zgromadzenie okręgu wojewódzkiego i uchwala dla nich wnioski do przedstawienia na walnem zgromadzeniu okręgu wojewódzkiego,

d) uchwala wnioski do programu prac i budżetu okręgu na rok następny,

e) załatwia wnioski, przedstawione przez zarząd obwodu oraz zgłoszone w terminie przez koła miejscowe lub ich delegatów,

f) uchwala dyrektywy dla zarządu,

g) udziela lub odmawia zarządowi absolutorjum,

h) uchyla lub zatwierdza uchwały zarządu obwodu zawieszające uchwały walnego zgromadzenia i zarządu koła miejscowego, oraz uchwały zawieszające w czynnościach zarząd koła i jego poszczególnych członków.

(7) Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

§ 20.

(1) Walnem zgromadzeniem okręgu wojewódzkiego jest zebranie delegatów obwodów powiatowych (miejskich) i obwodów kolejowych.

(2) Zwyczajne walne zgromadzenie okręgu wojewódzkiego odbywa się między 15 a 30 marca.

(3) W przypadkach przewidzianych w § 17 ust. (3) zarząd okręgu wojewódzkiego powinien zwołać walne zgromadzenie w ciągu jednego miesiąca od dnia otrzymania żądania lub powstania powodu.

(4) O terminie walnego zgromadzenia okręgu wojewódzkiego zarząd tegoż okręgu ogłasza w pismach miejscowych oraz zawiadamia pisemnie zarządy obwodów powiatowych (miejskich) przynajmniej na 3 tygodnie przed terminem; zarządy obwodów powiatowych (miejskich) zawiadamiają niezwłocznie pisemnie swych delegatów. W ogłoszeniach i pisemnych zawiadomieniach o walnem zgromadzeniu należy podać datę, godzinę, miejsce oraz porządek dzienny.

(5) Na walnem zgromadzeniu mogą być rozpatrywane tylko te sprawy, które były umieszczone na porządku dziennym i zgłoszone do zarządu okręgu wojewódzkiego conajmniej na tydzień przed terminem zgromadzenia.

(6) Walne zgromadzenie okręgu wojewódzkiego:

a) rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie zarządu okręgu wojewódzkiego oraz wnioski komisji rewizyjnej,

b) dokonywa wyborów zarządu i komisji rewizyjnej;

c) wybiera delegatów na Walne Zgromadzenie L. O. P. P. i uchwala dla nich wnioski do przedstawienia na Walnem Zgromadzeniu,

d) uchwala program prac i budżetu na rok następny,

e) załatwia wnioski przedstawione przez zarząd okręgu wojewódzkiego oraz zgłoszone w terminie przez obwody powiatowe (miejskie) lub ich delegatów,

f) uchwala dyrektywy dla zarządu,

g) udziela lub odmawia zarządowi absolutorjum,

h) uchyla lub zatwierdza uchwały zarządu, zawieszające uchwały walnego zgromadzenia lub zarządu obwodu powiatowego (miejskiego), oraz uchwały zawieszające w czynnościach zarząd obwodu powiatowego i poszczególnych członków.

(7) Uchwały zapadają zwykłą większością głosów.

§ 21.

(1) Walnem Zgromadzeniem Okręgu m. st. Warszawy lub okręgów kolejowych jest zebranie delegatów ich kół miejscowych.

(2) Do walnego zgromadzenia takiego okręgu mają zastosowanie przepisy dotyczące walnego zgromadzenia okręgu wojewódzkiego (§ 20).

§ 22.

(1) Walnem Zgromadzeniem L. O. P. P. jest zebranie delegatów okręgów wojewódzkich, m. st. Warszawy i kolejowych.

(2) Zwyczajne Walne Zgromadzenie odbywa się między 15 a 30 kwietnia.

(3) W przypadkach przewidzianych w § 17 ust. (3) i (4) Zarząd Główny powinien zwołać Walne Zgromadzenie w ciągu 6 tygodni od dnia otrzymania żądania lub powstania powodu.

(4) O terminie Walnego Zgromadzenia Zarząd Główny ogłasza w wyznaczonych przez Walne Zgromadzenie pismach stołecznych oraz zawiadamia pisemnie zarządy okręgów wojewódzkich oraz delegata Rządu przynajmniej na miesiąc przed terminem. Zarządy okręgów wojewódzkich niezwłocznie zawiadamiają pisemnie swych delegatów. W ogłoszeniach i pisemnych zawiadomieniach o Walnem Zgromadzeniu należy podać datę, godzinę, miejsce oraz porządek dzienny.

(5) Na Walnem Zgromadzeniu mogą być rozpatrywane tylko te sprawy, które były umieszczone na porządku dziennym lub zgłoszone do Zarządu Głównego conajmniej na dwa tygodnie przed terminem Walnego Zgromadzenia.

(6) Walne Zgromadzenie:

a) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania i bilanse Stowarzyszenia oraz preliminarze budżetowe, przedstawione przez Zarząd Główny, wnioski Głów-

nej Komisji Rewizyjnej, nadto wnioski dotyczące ustanowienia funduszów specjalnych,

b) dokonywa wyborów Rady Głównej, Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej,

c) uchwala program prac i budżet L. O. P. P. na rok następny,

d) załatwia wnioski, przedstawione przez Zarząd Główny oraz przedstawione w terminie przez okręgi wojewódzkie lub ich delegatów,

e) uchwala dyrektywy dla Zarządu Głównego,

f) uchyla lub zatwierdza uchwały Zarządu Głównego, zawieszające członków zarządu lub cały zarząd okręgu wojewódzkiego,

g) udziela lub odmawia Zarządowi Głównemu absolutorjum,

h) decyduje o rozwiązaniu Stowarzyszenia,

i) przyznaje tytuł członka honorowego Ligi,

j) projektuje zmiany statutu celem przedstawienia ich władzom państwowym,

k) uchwala zmianę wysokości składek miesięcznych.

(7) Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, z wyjątkiem przypadku przewidzianego w § 34 ust. (1).

(8) O ile budżet nie zostanie uchwalony na Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu, ustala ono termin Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia dla uchwalenia budżetu.

## Rada Główna.

### § 23.

(1) Rada Główna składa się:

a) z 21 członków i 6 zastępców, wybranych na 3 lata przez Walne Zgromadzenie w miarę możności z pośród osób stale zamieszkujących w Warszawie;

b) z 6 członków Zarządu Głównego: prezesa, 3 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika;

c) z przezesów wszystkich okręgów wojewódzkich, okręgu m. st. Warszawy i okręgów kolejowych.

(2) Na posiedzenia Rady Głównej są zapraszani przedstawiciele Ministerstw: Spraw Wewnętrznych, Spraw Wojskowych, Komunikacji oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wyznaczeni przez właściwych Ministrów oraz inne osoby według uznania Rady.

(3) Ze składu Rady Głównej co roku ustępuje 1/3 członków z wyboru: w pierwszych dwóch latach przez losowanie, następnie według starszeństwa wyboru.

(4) Rada Główna wybiera z pośród członków z wyboru: prezesa, 2 wiceprezesów i sekretarza

(5) Zebrania Rady Głównej odbywają się w zasadzie raz w ciągu roku, jednakże prezes Rady Głównej lub w jego nieobecności zastępujący go wiceprezes ma prawo zwołać zebranie Rady w każdym czasie.

(6) Zebrania Rady Głównej zwoływane są w dwóch terminach, z różnicą w czasie 1/2 godziny. Zebrania Rady Głównej prawomocne są przy obecności zwykłej większości członków z wyboru, w drugim zaś terminie przynajmniej 1/3 części.

(7) Wchodzącego w skład Rady Głównej prezesa okręgu wojewódzkiego może z jego upoważnienia zastąpić na zebraniu Rady Głównej inny członek prezydjum zarządu tego okręgu.

(8) Wchodzący w skład Rady Głównej jej członkowie nie mogą być obecni przy rozpatrywaniu i rozstrzyganiu spraw dotyczących ich osób.

(9) Do kompetencji Rady Głównej należy:

a) zatwierdzanie przedstawionego przez Zarząd Główny programu prac L. O. P. P. na rok przyszły,

b) zwierzchni nadzór nad wszelkiemi sprawami Stowarzyszenia,

c) uchylanie lub zatwierdzenie zawieszonych przez Zarząd Główny uchwał walnych zgromadzeń i zarządów okręgów wojewódzkich (§ 28 ust. (3) pkt. f) ),

d) rozpatrywanie sprawozdań rocznych, bilansów i projektów preliminarzy budżetowych, opracowanych przez Zarząd Główny, i składanie odpowiednich wniosków na Walnem Zgromadzeniu,

e) dokonywanie wyboru 5 członków Kapituły Odznaczeń.

## Zarządy.

### § 24.

(1) Zarządy kół, obwodów i okręgów są organami wykonawczemi Stowarzyszenia.

(2) Zarządy przy wykonywaniu swych obowiązków powinny przestrzegać przepisów statutu, regulaminu i instrukcyj oraz stosować się do uchwał swego walnego zgromadzenia oraz zarządzeń władz wyższych.

(3) Każdy zarząd wybiera z pośród swych członków prezesa, wiceprezesów, sekretarza i skarbnika, oraz tworzy dla urzeczywistnienia celów Stowarzyszenia fachowe wydziały czy też referaty i może powoływać w razie potrzeby sekcje i komisje z prawem do kooptowania do pracy osób z poza zarządu.

(4) Weksle, pełnomocnictwa, akty notarjalne i wszelkie zobowiązania powinny być podpisywane przez prezesa lub wiceprezesa i sekretarza. Korespondencję zwykłą podpisuje jeden członek zarządu. Czeki, kwity oraz pisma dotyczące podniesienia pieniędzy podpisuje prezes lub wiceprezes oraz skarbnik.

(5) Posiedzenia zarządu odbywają się w zasadzie raz na miesiąc, jednakże prezes, a w jego nieobecności wiceprezes, ma prawo zwołać posiedzenie zarządu w każdym czasie. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. (9), zebrania zarządu prawomocne są przy obecności conajmniej 1/3 części liczby członków z wyboru. Uchwały zarządu są protokółowane. Protokół posiedzenia podpisuje przewodniczący oraz sekretarz posiedzenia.

(6) Uchwały zarządu zapadają zwykłą większością głosów; w razie równości głosów, przeważa głos przewodniczącego

(7) O ile członek zarządu nie bierze udziału bez dostatecznego usprawiedliwienia w 3 kolejnych posiedzeniach zarządu, przestaje być członkiem za-

rządu, a na jego miejsce zarząd powołuje jednego z zastępców.

(8) Członek zarządu nie może pod żadnym pozorem otrzymywać wynagrodzenia z tytułu swych obowiązków, zajmować płatnych stanowisk w organizacji L. O. P. P. oraz zawierać tranzakcyj handlowych z organizacją L. O. P. P., w której pełni swe obowiązki.

(9) w razie działania na szkodę Stowarzyszenia, niestosowania się do przepisów statutu, regulaminów, instrukcyj władz Stowarzyszenia oraz powstania zarzutów o czyny hańbiące, członek zarządu lub zarząd może być zawieszony w czynnościach uchwałą zarządu bezpośrednio wyższego. Uchwały te muszą zapaść zwykłą większością głosów przy obecności conajmniej 2/3 liczby członków zarządu.

(10) W razie zawieszenia członka zarządu, na jego miejsce zostaje powołany jeden z zastępców W razie zawieszenia całego zarządu — zarząd, który uchwalił zawieszenie, wyznacza komisarza.

(11) Zarząd, który dokonał zawieszenia w czynnościach, przewidzianego w ust. (9), zwołuje z zachowaniem terminów, wskazanych w § 19 ust. (3), § 20 ust. (3) i § 22 ust. (3), nadzwyczajne walne zgromadzenie, które ostatecznie rozstrzyga sprawę zawieszenia.

(12) W razie zatwierdzenia przez walne zgromadzenie uchwały zarządu, zawieszony członek zarządu lub cały zarząd zostaje usunięty; w przeciwnym razie powraca na swe stanowisko.

(13) W razie usunięcia zarządu, komisarz zwołuje nadzwyczajne walne zgromadzenie tej organizacji, której zarząd został usunięty, celem wybrania nowego zarządu.

(14) Usunięty zarząd lub jego członek nie może być ponownie wybrany przy najbliższych wyborach.

(15) Członek zarządu, wyjeżdżający z miejsca swego zamieszkania w sprawach Stowarzyszenia, otrzymuje zwrot kosztów podróży oraz diety według norm ustalonych przez Walne Zgromadzenie L. O. P. P

§ 25.

(1) Zarząd koła miejscowego jest wybierany przez walne zgromadzenie na przeciąg jednego roku i składa się z 3 do 5 członków oraz 2 zastępców. Zarząd wybiera z pośród tych członków prezesa, sekretarza, skarbnika, a — jeśli to możliwe — i wiceprezesa.

(2) Do kompetencji zarządu koła należy kierowanie sprawami koła i załatwianie wszelkich czynności w imieniu koła, a w szczególności:

a) reprezentacja koła,

b) przyjmowanie członków koła,

c) zarządzanie funduszami koła,

d) wykonywanie uchwał i instrukcyj walnego zgromadzenia oraz zarządzeń władz wyższych,

e) gospodarowanie w ramach uchwalonego budżetu,

f) składanie zarządowi obwodu powiatowego miejskiego) co kwartał, a na jego żądanie — w każdym czasie sprawozdań z działalności koła, oraz co miesiąc sprawozdań kasowych,

g) zestawianie sprawozdań rocznych z działalności koła,

h) opracowywanie preliminarzy budżetowych,

i) zwoływanie walnych zgromadzeń koła i przygotowywanie materjału dla obrad,

j) wykreślanie członków ze Stowarzyszenia (§ 8 ust. (2) pkt. a)).

§ 26.

(1) Zarząd obwodu powiatowego (miejskiego) składa się z 6 członków i 2 zastępców, wybranych przez walne zgromadzenie na 3 lata, oraz 5 członków z urzędu, a mianowicie: przedstawiciela powiatowej władzy administracji ogólnej, przedstawiciela komendanta garnizonu, a w miejscowościach, gdzie niema garnizonu — powiatowego komendanta wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego — i prezesów 3 najliczniejszych kół miejscowych danego obwodu Wchodzącego w skład zarządu obwodu powiatowego prezesa koła miejscowego może z jego upoważnienia zastąpić inny członek prezydjum zarządu koła.

(2) Ze składu członków zarządu z wyboru co rok ustępuje 1/3: w pierwszych dwóch latach przez losowanie, a następnie według starszeństwa wyboru. Członkowie ustępujący mogą być wybrani ponownie.

(3) Prezesów 3 najliczniejszych kół miejscowych, jako członków zarządu z urzędu, co rok powołuje obrany skład zarządu obwodu według stanu ilościowego poszczególnych kół na dzień 1 stycznia tegoż roku.

(4) Do kompetencji zarządu należy kierowanie sprawami obwodu i załatwianie wszelkich czynności w imieniu obwodu, w szczególności zaś:

a) reprezentowanie L. O. P. P. na terenie obwodu lub miasta;

b) zarządzanie funduszami obwodu,

c) organizowanie i zatwierdzanie kół miejscowych (§ 12 ust. (4) i (6)),

d) koordynowanie i kontrolowanie działalności kół miejscowych,

e) zawieszanie uchwał walnych zgromadzeń i uchwał zarządów kół miejscowych do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez najbliższe walne zgromadzenie obwodu,

f) wydawanie instrukcyj dla kół miejscowych,

g) wykonywanie uchwał i instrukcyj walnego zgromadzenia oraz zarządzeń władz wyższych,

h) gospodarowanie w ramach uchwalonego budżetu,

i) składanie zarządowi okręgu wojewódzkiego co kwartał, a na jego żądanie — w każdym czasie, sprawozdań z działalności obwodu, oraz co miesiąc sprawozdań kasowych,

j) zestawianie sprawozdań rocznych z działalności obwodu,

k) opracowywanie preliminarzy budżetowych i wniosków programowych,

l) zwoływanie walnego zgromadzenia,

m) rozwiązywanie kół miejscowych w przypadku wskazanym w § 12 ust. (9),

n) zawieszanie w czynnościach zarządu koła i jego poszczególnych członków,

o) zatwierdzanie preliminarzy budżetowych i wniosków programowych kół,

p) przedstawianie zarządom okręgów wojewódzkich do zatwierdzenia kandydatów na instruktorów obwodowych O. P. L. G. oraz, gdzie zajdzie tego potrzeba — instruktorów modelarstwa i szybownictwa.

§ 27.

(1) Zarząd okręgu wojewódzkiego składa się z 9 członków i 4 zastępców, wybranych przez walne zgromadzenie okręgu na 3 lata, oraz 5 członków z urzędu, a mianowicie: przedstawiciela wojewody, przedstawicila dowódcy O. K. i prezesów trzech najliczniejszych obwodów powiatowych (miejskich) danego okręgu wojewódzkiego. Wchodzącego w skład zarządu okręgu wojewódzkiego prezesa obwodu powiatowego (miejskiego) może z jego upoważnienia zastąpić członek prezydjum zarządu obwodu. W skład zarządu okręgu wojewódzkiego pomorskiego w Toruniu wchodzą ponadto, jako członkowie z urzędu, prezes obwodu miejskiego w Gdyni i delegat Dowódcy Floty.

(2) Ze składu członków zarządu z wyboru co rok ustępuje 1/3: w pierwszych dwóch latach przez losowanie, a następnie według starszeństwa wyboru; członkowie ustępujący mogą być wybrani ponownie.

(3) Prezesów trzech najliczniejszych obwodów powiatowych (miejskich), jako członków zarządu z urzędu, co rok powołuje obrany skład zarządu okręgu wojewódzkiego według stanu ilościowego poszczególnych obwodów powiatowych (miejskich) na 1 stycznia tegoż roku.

(4) Do kompetencji zarządu okręgu wojewódzkiego należy kierowanie sprawami okręgu i załatwianie wszelkich czynności w imieniu okręgu, a w szczególności:

a) reprezentowanie L. O. P. P. na terenie okręgu,

b) zarządzanie funduszami okręgu oraz administrowanie majątkiem L. O. P. P. na terenie okręgu,

c) organizowanie przy pomocy komiszarzy powiatowych obwodów powiatowych (miejskich),

d) koordynowanie i kontrolowanie działalności obwodów powiatowych (miejskich),

e) zawieszanie uchwał walnych zgromadzeń i uchwał obwodów powiatowych (miejskich) oraz kolejowych do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez najbliższe walne zgromadzenie okręgu,

f) wydawanie instrukcyj dla obwodów powiatowych (miejskich),

g) wykonywanie uchwał walnego zgromadzenia i władz centralnych Stowarzyszenia,

h) gospodrowanie w ramach uchwalonego budżetu,

i) składanie Zarządowi Głównemu co kwartał, a na jego żądanie — w każdym czasie, sprawozdań z działalności okręgu oraz co miesiąc sprawozdań kasowych,

j) zestawianie sprawozdań rocznych z działalności okręgu,

k) opracowywanie preliminarzy budżetowych i programów działalności,

l) zwoływanie walnych zgromadzeń,

m) zatwierdzanie preliminarzy budżetowych i wniosków programowych obwodów powiatowych (miejskich) oraz kolejowych,

n) przedstawianie do zatwierdzenia Zarządowi Głównemu kandydatów na inspektora okręgowego O. P. L. G. oraz inspektora modelarstwa i szybownictwa.

(5) Postanowienia paragrafu niniejszego stosuje się analogicznie do zarządów: okręgu m. st. Warszawy i okręgów kolejowych z tą różnicą, że w skład zarządu wchodzą z urzędu prezesi trzech najliczniejszych kół miejscowych (lub też kolejowych).

§ 28.

(1) Zarząd Główny składa się z 15 członków i 6 zastępców, wybranych na 3 lata przez Walne Zgromadzenie L. O. P. P. w miarę możności z pośród osób stale zamieszkujących w Warszawie, oraz 3 członków z urzędu prezesów okręgów wojewódzkich mających największe budżety do wykonania.

(2) Ze składu członków Zarządu Głównego co rok ustępuje 1/3: w pierwszych dwóch latach przez losowanie, następnie — według starszeństwa wyboru. Członkowie ustępujący mogą być wybierani ponownie.

(3) Do kompetencji Zarządu Głównego należy kierowanie sprawami L. O. P. P., załatwianie wszelkich czynności w imieniu L. O. P. P., a w szczególności:

a) reprezentowanie L. O. P. P.,

b) zarządzanie bezpośrednio sprawami L. O. P. P., jej ruchomym i nieruchomym majątkiem zgodnie ze statutem oraz uchwałami Walnego Zgromadzenia,

c) zarządzanie funduszami władz centralnych Stowarzyszenia,

d) organizowanie okręgów wojewódzkich przy pomocy komisarzy,

e) koordynowanie i kontrolowanie działalności okręgów wojewódzkich i kolejowych oraz okręgu m. st. Warszawy,

f) zawieszanie uchwał walnych zgromadzeń i uchwał zarządów okręgów wojewódzkich i kolejowych oraz okręgu m. st. Warszawy do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez najbliższe Walne Zgromadzenie,

g) decydowanie w sprawach kupna, sprzedaży, dzierżawy i obciążania nieruchomości oraz przyjmowania darów i zapisów (§ 9 ust. (2) i (3)),

h) decydowanie w sprawach zwolnienia poszczególnych okręgów wojewódzkich i równorzędnych od wpłat przewidzianych w § 10 ust. (3) lub zmniejszenia tych wpłat (§ 10 ust. (4)),

i) wydawanie dla okręgów wojewódzkich instrukcyj, dotyczących biurowości i rachunkowości,

j) opracowywanie regulaminów i instrukcyj władz Stowarzyszenia,

k) wykonywanie uchwał Walnego Zgromadzenia,

l) gospodarowanie w ramach uchwalonego budżetu,

m) składanie Walnemu Zgromadzeniu sprawozdań w działalności L. O. P. P.,

n) zestawianie sprawozdań z działalności L. O. P. P., bilansów rocznych i projektów preliminarzy budżetowych,

o) opracowywanie programu prac L. O. P. P. na rok przyszły,

p) zwoływanie Walnych Zgromadzeń,

r) zawieszanie w czynnościach zarządów okręgów wojewódzkich i równorzędnych oraz ich poszczególnych członków,

s) zastępowanie L. O. P. P. w sądach, instytucjach i urzędach osobiście lub przez osoby upoważnione,

t) zatwierdzanie preliminarzy budżetowych i programów prac okręgów wojewódzkich,

u) mianowanie Inspektora Głównego O. P. L. G. i Inspektora Wydziału Lotniczego (modelarstwa, szybownictwa i lotnisk).

(4) Zarząd Główny wybiera prezesa, 3 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

**Kapituła Odznaczeń.**

§ 29.

(1) Kapituła Odznaczeń składa się z 7 osób, wybieranych na 3 lata przez Walne Zgromadzenie L. O. P. P. z pośród odznaczonych członków Stowarzyszenia.

(2) Członkowie Kapituły Odznaczeń wybierają z pośród siebie prezydjum w składzie: prezesa, wiceprezesa i sekretarza.

(3) Kapituła Odznaczeń nadaje odznakę honorową L. O. P. P. na wniosek Zarządu Głównego osobom, które położyły wybitne zasługi w dziedzinie przygotowania ludności cywilnej do obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej i rozwoju polskiego lotnictwa, oraz występuje do władz (za pośrednictwem Zarządu Głównego przez delegata Rządu) o nadanie tym osobom odznaczeń ogólnopaństwowych.

(4) Kapituła odznaczeń działa na podstawie regulaminu, uchwalonego przez Walne Zgromadzenie.

**Komisje rewizyjne.**

§ 30.

(1) Komisje rewizyjne istnieją przy kołach miejscowych, obwodach powiatowych (miejskich), okręgach wojewódzkich oraz przy Zarządzie Głównym.

(2) Członków komisji rewizyjnej i ich zastępców wybierają właściwe walne zgromadzenia na przeciąg jednego roku.

(3) Członkowie komisji rewizyjnej wybierają z pośród siebie przewodniczącego, który ją zwołuje.

(4) Członkowie komisji rewizyjnej nie mogą być jednocześnie członkami równorzędnego zarządu

(5) Komisja rewizyjna koła miejscowego, obwodu powiatowego (miejskiego) i okręgu wojewódzkiego składa się z 3 członków i 2 zastępców.

(6) Główna Komisja Rewizyjna składa się z 5 członków i 3 zastępców.

(7) Ważna jest czynność komisji rewizyjnej, dokonana conajmniej przez zwykłą większość jej członków.

(8) Komisja rewizyjna:

a) prowadzi kontrolę i rewizję majątku, ksiąg, dokumentów i kasy z własnej inicjatywy lub na żądanie zarządów wyższych,

b) sprawdza roczny bilans i sprawozdanie oraz składa na rocznem walnem zgromadzeniu sprawozdanie ze swej działalności za rok ubiegły,

c) składa wniosek na rocznem walnem zgromadzeniu o udzielenie zarządowi absolutorjum,

d) w razie uznania za konieczne żąda zwołania walnego zgromadzenia.

**Komisarze.**

§ 31.

(1) Komisarzy miejscowych wyznacza zarząd obwodu powiatowego lub komisarz powiatowy:

a) gdy w danej miejscowości niema jeszcze koła miejscowego,

b) gdy koło miejscowe zostało rozwiązane,

c) gdy został zawieszony zarząd koła miejscowego.

(2) Komisarzy powiatowych wyznacza zarząd okręgu wojewódzkiego lub komisarz wojewódzki:

a) gdy niema jeszcze obwodu powiatowego,

b) gdy obwód powiatowy został rozwiązany,

c) gdy został zawieszony zarząd obwodu powiatowego (miejskiego) lub obwodu kolejowego.

(3) Komisarzy wojewódzkich wyznacza Zarząd Główny:

a) gdy niema jeszcze okręgu wojewódzkiego,

b) gdy okrąg wojewódzki został rozwiązany,

c) gdy został zawieszony zarząd okręgu wojewódzkiego lub równorzędnego.

(4) Komisarz pozostaje pod kontrolą zarządu, który go wyznaczył, oraz komisji rewizyjnej i posiada kompetencje zarządu, który zastępuje z wyłączeniem prawa zawieszenia zarządów niższych lub ich poszczególnych członków; prawo to przechodzi na zarząd, który wyznaczył komisarza.

**Inspektorzy obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej (O. P. L. G.).**

§ 32.

(1) Do wykonania zadań L. O. P. P. ustanawia się:

a) w Zarządzie Głównym — Inspektora Głównego O. P. L. G., jego zastępcę oraz Inspektora Wydziału Lotniczego (modelarstwa, szybownictwa i lotnisk);

b) w okręgach wojewódzkich i równorzędnych — inspektorów okręgowych O. P. L. G. oraz inspektorów okręgowych modelarstwa i szybownictwa;

c) w obwodach — instruktorów obwodowych O. P. L. G., a w tych obwodach, gdzie zajdzie tego potrzeba, również instruktorów obwodowych modelarstwa i szybownictwa.

(2) Inspektorów w Zarządzie Głównym i inspektorów okręgowych mianuje Zarząd Główny po uzyskaniu zgody delegata Rządu; instruktorów obwodowych mianuje zarząd okręgu wojewódzkiego (m. st. Warszawy, kolejowego).

(3) W sprawach fachowych instruktorzy obwodowi podlegają inspektorom okręgowym, a ci ostatni — Inspektorom w Zarządzie Głównym.

(4) Inspektor Główny O. P. L. G., jego zastępca i Inspektor Wydziału Lotniczego mogą na wezwanie Zarządu Głównego brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach. Inspektorzy okręgowi mogą brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu okręgów wojewódzkich, a instruktorzy obwodowi — w posiedzeniach zarządów obwodów powiatowych.

(5) Szczegółowy zakres działania inspektorów ustali instrukcja, opracowana przez Zarząd Główny i zatwierdzona przez delegata Rządu.

**Delegat Rządu.**

§ 33.

(1) Do wykonywania stałej kontroli gospodarki oraz programowej działalności L. O. P. P. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Komunikacji wyznacza delegata Rządu.

(2) Szczegółowe uprawnienia delegata Rządu zawarte są w specjalnej instrukcji, wydanej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Komunikacji.

Rozdział IV.

**Rozwiązanie Stowarzyszenia L. O. P. P.**

§ 34.

(1) Rozwiązanie Stowarzyszenia może nastąpić w sposób ustalony w obowiązującem prawie o stowarzyszeniach lub też uchwałą Walnego Zgromadzenia, powziętą większością 2/3 liczby głosów, przy obecności najmniej 3/4 ogólnej liczby delegatów.

(2) W razie rozwiązania Stowarzyszenia przez Walne Zgromadzenie, wyznacza ono komisję do likwidowania spraw majątku stowarzyszenia. Pozostały majątek i fundusze oddaje się instytucji publicznej o charakterze instytucji wyższej użyteczności o pokrewnych celach działania.

Rozdział V.

**Przepisy przejściowe.**

§ 35.

(1) Istniejące w chwili wejścia w życie statutu niniejszego władze „Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej" zatrzymują swoje uprawnienia. Na najbliższych zwyczajnych walnych zgromadzeniach, odbytych w terminach przepisanych w statucie niniejszym, zarządy obwodów powiatowych (miejskich), okręgów wojewódzkich i równorzędnych, Zarząd Główny i Rada Główna odbędą uzupełniające wybory 1/3 swych członków w myśl przepisów statutu niniejszego.

(2) Komitet Ścisły Kół Kobiecych L. O. P. P. składa się z prezeski, wiceprezeski, sekretarki i skarbniczki oraz wchodzi jako samodzielny referat w skład Zarządu Głównego. Prezeska Komitetu jest członkiem Zarządu Głównego.

(3) Celem Komitetu jest ufundowanie szkoły cywilnej L. O. P. P. Komitet zbiera fundusze na ufundowanie szkoły przy pomocy kół kobiecych, zorganizowanych na terenie całej Rzeczypospolitej.

(4) Po ukończeniu prac związanych z ufundowaniem szkoły Komitet pozostaje jako referat zbiórki w Zarządzie Głównym, a pozostałe i na nowo zebrane kapitały zostają przekazywane na ogólne cele L. O. P. P. zgodnie ze statutem.

(Nr. L. II/201/4 z dn. 2.III. 24).

---

63.

**Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 12 lutego 1934 r. o kolejności obowiązkowego dostarczania samolotów na rzecz wojska w czasie pokoju przez właścicieli prywatnych statków powietrznych.**

(Przedruk z „Monitora Polskiego" Nr. 40 z 1934 r., poz. 53).

Na podstawie art. 4 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883) oraz §§ 4, 5 i 9 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 1930 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami: Komunikacji, Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Robót Publicznych o obowiązku dostarczania samolotów, jako środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 230), ustalam następującą kolejność obowiązkowego dostarczania samolotów na rzecz wojska w czasie pokoju w roku 1934:

I.

| Nr. | Port ojczysty | Właściciel samolotu | Samolot | |
|---|---|---|---|---|
| | | | zn. rej. | Nr. rej. |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 1 | Biała Podlaska | Klub Lotniczy PWS. | SP-ADC | 92 |
| 2 | —"— | —"— | SP-AJE | 183 |
| 3 | —"— | —"— | SP-AKH | 212 |
| 4 | —"— | —"— | SP-AHF | 162 |
| 5 | —"— | —"— | SP-AGG | 126 |

II.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Katowice | Aeroklub Śląski | SP-ADY | 81 |
| 2 | —"— | —"— | SP-AFO | 134 |
| 3 | —"— | —"— | SP-AFP | 135 |
| 4 | —"— | —"— | SP-AFL | 142 |
| 5 | —"— | —"— | SP-AFC | 113 |
| 6 | —"— | —"— | SP-AGU | 182 |
| 7 | —"— | —"— | SP-AKJ | 210 |

III.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Kraków | Aeroklub Krakowski | SP-AFN | 156 |
| 2 | —"— | —"— | SP-AFJ | 133 |
| 3 | —"— | —"— | SP-AFF | 121 |
| 4 | —"— | —"— | SP-AEM | 101 |
| 5 | —"— | —"— | SP-AFT | 140 |
| 6 | —"— | —"— | SP-AGN | 166 |
| 7 | —"— | —"— | SP-AGM | 146 |
| 8 | —"— | —"— | SP-AJL | 205 |
| 9 | —"— | —"— | SP-AJM | 206 |
| 10 | —"— | —"— | SP-AFS | 119 |

IV.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Lublin | Lubelski Klub Lotniczy | SP-ADE | 96 |
| 2 | —"— | —"— | SP-AJS | 185 |

V.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Lwów | Aeroklub Lwowski | SP-ALB | 214 |
| 2 | —"— | —"— | SP-AKZ | 211 |
| 3 | —"— | —"— | SP-AJP | 217 |
| 4 | —"— | —"— | SP-AEL | 98 |
| 5 | —"— | —"— | SP-AEY | 107 |
| 6 | —"— | —"— | SP-AFZ | 153 |
| 7 | —"— | —"— | SP-AHS | 167 |
| 8 | —"— | —"— | SP-AJC | 179 |
| 9 | —"— | —"— | SP-AJD | 180 |
| 10 | —"— | —"— | SP-AJX | 192 |
| 11 | —"— | —"— | SP-AJZ | 193 |
| 12 | —"— | —"— | SP-AKA | 194 |
| 13 | —"— | Kom. L.O.P.P. Tarnopol | SP-AKN | 201 |

VI.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Łódź | Łódzki Klub Lotniczy | SP-ALM | 226 |
| 2 | —"— | —"— | SP-AJW | 187 |
| 3 | —"— | —"— | SP-AJY | 188 |

VII.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Poznań | Aeroklub Poznański | SP-AEK | 97 |
| 2 | —"— | —"— | SP-ACS | 66 |
| 3 | —"— | —"— | SP-AKS | 216 |
| 4 | —"— | —"— | SP-AHE | 160 |
| 5 | —"— | —"— | SP-AEN | 105 |
| 6 | —"— | —"— | SP-AKM | 225 |
| 7 | —"— | —"— | SP-AIJ | 218 |
| 8 | —"— | —"— | SP-ADW | 144 |
| 9 | —"— | —"— | SP-AKC | 208 |
| 10 | —"— | —"— | SP-AFY | 159 |
| 11 | —"— | —"— | SP-ADU | 117 |
| 12 | —"— | B. Skórzewski | SP-AHD | 158 |
| 13 | —"— | Fischer v. Mollard | SP-ALK | 222 |
| 14 | —"— | Kom. Woj. LOPP. Poznań | SP-AED | 152 |

VIII.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Rumja | Państwowe Zakłady Lotnicze | SP-ADF | 151 |

IX.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Warszawa | Aeroklub Warszawski | SP-ADX | 80 |
| 2 | —"— | —"— | SP-ALH | 223 |
| 3 | —"— | —"— | SP-AJA | 177 |
| 4 | —"— | —"— | SP-AJB | 178 |
| 5 | —"— | —"— | SP-ACW | 88 |
| 6 | —"— | —"— | SP-AFK | 125 |
| 7 | —"— | —"— | SP-AFG | 147 |
| 8 | —"— | —"— | SP-AEZ | 110 |
| 9 | —"— | —"— | SP-AGP | 139 |
| 10 | —"— | —"— | SP-AKU | 219 |
| 11 | —"— | —"— | SP-ALG | 213 |
| 12 | —"— | —"— | SP-AKB | 207 |
| 13 | —"— | —"— | SP-AFX | 124 |
| 14 | —"— | —"— | SP-AFR | 116 |
| 15 | —"— | —"— | SP-ACN | 63 |
| 16 | —"— | —"— | SP-AHU | 176 |
| 17 | —"— | —"— | SP-AKD | 191 |
| 18 | —"— | —"— | SP-ACE | 47 |
| 19 | —"— | —"— | SP ADP | 79 |
| 20 | —"— | —"— | SP-ACA | 60 |
| 21 | —"— | T. Pruszkowski | SP-TUR | 41—A |
| 22 | —"— | Państw. Zakłady Lotnicze | SP-ACX | 89 |

X.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| 1 | Wilno | Aeroklub Wileński | SP-AEE | 108 |
| 2 | —"— | —"— | SP-AEH | 99 |
| 3 | —"— | —"— | SP-ABR | 44 |
| 4 | —"— | —"— | SP-AHT | 170 |
| 5 | —"— | —"— | SP-AHG | 221 |
| 6 | —"— | —"— | SP-AGL | 141 |
| 7 | —"— | —"— | SP-AHA | 163 |
| 8 | —"— | —"— | SP-AGX | 154 |

Samoloty, będące przedmiotem świadczeń, mają być dostarczone na podstawie nakazów (wzory Nr. 1 do § 14 i Nr. 2 do § 16 rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 1930 r., Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 230), przesyłanych właścicielom statków powietrznych na piśmie, za pokwitowaniem.

Właścicielom samolotów, podlegających świadczeniom na rzecz wojska w czasie pokoju na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 listopada 1927 r. o obowiązku dostarczania środków przewozowych na rzecz wojska w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 102, poz. 883), a które nie są wpisane do Państwowego Rejestru Statków Powietrznych, mogą być wydawane nakazy dostarczania samolotów z pominięciem wyżej ustalonej kolejności.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

(Nr. L. II/201/4 z dn. 2.III. 24).

---

**64.**

**Obwieszczenie Ministra Komunikacji z dnia 12 lutego 1934 r. w sprawie instytucyj, upoważnionych do badania zdolności statków powietrznych do lotu i nadzoru technicznego nad temi statkami.**

(Przedruk z „Monitora Polskiego" Nr. 40 z 1934 r., poz. 54).

W wykonaniu postanowień § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Komunikacji z dnia 5 kwietnia 1932 r. o rejestrze państwowym statków powietrznych, o sposobie ich rejestracji, o badaniu zdolności do lotu oraz o trybie wydawania dokumentów i ksiąg pokładowych tych statków, o systemie znaczenia statków powietrznych i umieszczania znaków na nich oraz o zakładaniu i prowadzeniu ksiąg pokładowych (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 635), podaje się do wiadomości, co następuje:

I. Do wykonywania czynności w dziedzinie lotnictwa cywilnego, związanych z badaniem zdolności do lotu statków powietrznych, z badaniem zdatności silników lotniczych do wbudowania na statki powietrzne, wreszcie z nadzorem technicznym nad sprzętem lotniczym, są upoważnione:

a) Instytut Badań Technicznych Lotnictwa,

b) Spółka Akcyjna „Bureau Veritas" — Registre International de Classification de Navires — Oddział w Polsce.

II. Kompetencje wymienionych w ust. I instytucyj w zakresie ustalonym w tymże ustępie są następujące:

1) Do Instytutu Badań Technicznych Lotnictwa należy:

a) sprawdzanie obliczeń projektów pierwowzorów statków powietrznych i związane z niem próby doświadczalne,

b) sprawdzanie rysunków warsztatowych pierwowzorów statków powietrznych pod względem wytrzymałości konstrukcji tych ważnych szczegółów konstrukcyjnych, dla których zostały wykonane obliczenia teoretyczne, lub próby wytrzymałości,

c) przeprowadzanie prób wytrzymałości zespołów,

d) wykonywanie oficjalnych prób zdolności (pomiary wyczynów i próby sprawności) pierwowzorów statków powietrznych;

e) zatwierdzanie wszelkich późniejszych dopuszczalnych lub koniecznych zmian w budowie statków powietrznych i silników lotniczych w stosunku do ich pierwowzoru,

f) wykonywanie oficjalnych prób zdatności silników lotniczych (próby homologacyjne) i prób zdatności akcesoryj silnikowych .

2) Do „Bureau Veritas" należy:

a) nadzór techniczny nad fabrykacją statków powietrznych pierwowzorów i seryjnych,

b) nadzór nad statkami powietrznemi, będącemi w użytku oraz badanie ich zdolności do lotu w czasie użytkowania (zużycie normalne),

c) przeprowadzanie badań wypadków lotniczych,

d)zawieszanie i odnawianie świadectw sprawności technicznej w sposób i w ramach ustalonych w § 26 — 28 wymienionego we wstępie rozporządzenia z dnia 5 kwietnia 1932 r.

III. We wszystkich sprawach, związanych:

1) z czynnościami wyliczonemi w punkcie 1) ustępu II-go należy zwracać się do Instytutu Badań Technicznych Lotnictwa — Warszawa, ul. Puławska 4/6,

2) z czynnościami zaś wyliczonemi w punkcie 2) tegoż ustępu należy zwracać się do S. A. „Bureau Veritas" — Oddział w Polsce, bądź do centrali, bądź też do placówek prowincjonalnych. Centrala tej instytucji znajduje się w Warszawie (ul. Topolowa — Lotnisko, tel. 866-16, adres telegr.: Veritas—Warszawa), placówki zaś prowincjonalne:

**Gdynia** (ul. Portowa, Dom Gazoliny, tel. 10-27, adres telegr.: Veritas—Gdynia); **Katowice** (Hajduki Wielkie, ul. Dyrekcyjna 4, tel. Królewska Huta 2-71, adres telegr.: Mesdo Hajduki Wielkie), **Kraków** (Rakowice—Lotnisko, adres telegr.: Veritas—Kraków), **Lwów** (Skniłłów — Lotnisko, adres telegr.: Veritas—Lwów), oraz **Poznań** (Rynek Łazarski 3 m. 10, tel. 66-33, adres telegr.: Veritas — Poznań).

Minister Komunikacji: *M. Butkiewicz*

(Nr. L. II/201/4 z dn. 2.III. 34).

---

**65.**

**Nr. L-III/432/3 z dn. 24.II. 1934 r. w sprawie utworzenia nowych kolejowych posterunków lotniczo-meteorologicznych.**

Podaje się do wiadomości, że z dniem 1 marca br. kolejowe stacje ostrzeżeniowe Włocławek i Mosty zostają podniesione do rzędu stacyj lotniczo-meteorologicznych oraz utworzone zostały następujące nowe stacje lotniczo-meteorologiczne:

1) Ciechanów Nr. 123 (Okr. lotn. met. Warszawa),
2) Złotniki Kujawskie Nr. 124 (Okręg lotn. met. Toruń),
3) Ignalino Nr. 210 (Okręg lotn. met. Wilno),
4) Postawy Nr. 211 (Okręg lotn. met. Wilno),
5) Rudziszki Nr. 212 (Okręg lotn. met. Wilno).

Jednocześnie uzupełnia się „Ogólny plan nadawań lotmet przez kolejowe posterunki meteorologiczne i P. I. M. w stałych międzynarodowych terminach", jak następuje:

| Post. met. | Postać klucza | A d r e s | Godziny obserwacyj i wysyłania komunikatów | U w a g i |
|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| kol. Ciechanów<br>„ Włocławek<br>„ Złotniki Kujaw.<br>„ Ignalino<br>„ Rudziszki<br>„ Postawy<br>„ Mosty | III lotn. międzynarodowy | lotmet Warszawa<br>„ Poznań *)<br>„ „<br>„ Wilno<br>„ „<br>„ „<br>„ „ | Na okres zimowy: 8.00, 11.00, 14.00<br>na okres letni: 5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00 | Okres zimowy obejmuje m-ce: październik, listopad, grudzień, styczeń, luty i marzec<br>Okres letni pozostałe miesiące |

*) Depesze „lotmet Poznań" należy sporządzać i wysyłać na 15 — 20 min. przed terminami wskazanemi w rubr. 4, aby w terminach tych depesze znajdowały się już w miejscu przeznaczenia.

## 66.

**Nr. L-II 284/5 z dn. 1 marca 1934 r. w sprawie wejścia w życie umowy między Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o żegludze powietrznej, podpisanej w Berlinie dn. 28 sierpnia 1929 r.**

W związku z wejściem w życie w dn. 2 marca 1934 r. umowy polsko-niemieckiej o żegludze powietrznej, podpisanej w Berlinie dn. 28 sierpnia 1929 r., treść której została przytoczona pod poz. 61 wyżej, polskie statki powietrzne prywatne sportowe i turystyczne uzyskują prawo swobodnego przylotu do Niemiec oraz przelotu ponad obszarem tego państwa z zachowaniem jedynie postanowień wspomnianej umowy i posiadania przepisanych dokumentów lotniczych i dowodów ubezpieczenia samolotu, jak również posiadania paszportu zagranicznego, zaopatrzonego w wizę i tryptyku lotniczego.

Analogiczne uprawnienia uzyskują niemieckie statki powietrzne prywatne, sportowe i turystyczne, gdy chodzi o przylot do Polski lub przelot ponad Polską.

Co się tyczy szczegółowych danych, dotyczących warunków odbywania żeglugi powietrznej nad obszarem Niemiec, to zostaną one podane do wiadomości po ich otrzymaniu od władz niemieckich.

## ZAWIADOMIENIE.

Ministerstwo Komunikacji podaje do wiadomości osób i instytucyj zainteresowanych, że egzaminy dla kandydatów na członków załogi statków powietrznych odbędą się w dniach 25, 26 i 27 kwietnia r. b.

Osoby zgłaszające się poraz pierwszy do egzaminu, muszą do dnia 15 kwietnia złożyć **za pośrednictwem właściwych klubów lotniczych** — podania wraz ze wszystkiemi załącznikami i opłatami stemplowemi wyszczególnionemi w okólnikach Nr. 2 z 8 kwietnia 1932 roku i Nr. 4 z 23 kwietnia 1932 roku.

Osoby, które już podania takie składały muszą się tylko zgłosić do egzaminu listownie również do 15 kwietnia b. r. (bez składania załączników i opłat).

---

**WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.**

Drukarnia Państwowa Nr 69171. 30.III.34. 2000.

**WARUNKI PRENUMERATY. Prenumeratę przyjmuje Administracja Dziennika (Warszawa, ul. Chałubińskiego Nr. 4, pokój Nr. 123, II p. telefon Nr. 8-26-28) Prenumerata wynosi rocznie 8 zł, kwartalnie 2 zł. Cena każdego numeru 50 gr. Prenumeratę można uiszczać do P. K. O. za pośrednictwem konta czekowego Administracji Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 30658. Na odwrotnej stronie czeku nadawczego P. K. O. należy wskazać cel wpłaty.**

**Poszczególne numery są do nabycia w Administracji Dziennika Urzędowego M. K. lub w składnicach Dyrekcyj Okręgowych Kolei Państwowych.**